

1. Zandloper

auteur: Gerhard Gundermann
oorspronkelijke titel: Herzblatt

Wees niet treurig mijn liefste,
alleen omdat deze dag
weer eens veel meer beloofde
dan hij uiteindelijk gaf.

Wees niet treurig mijn liefste,
omdat net als het zand,
ons leven steeds wegglijdt uit onze hand.

God is nu niet aanspreekbaar.
Het is al vijf voor twaalf,
maar ik let er niet meer op.
Zolang de wijzers nog lopen,
zolang het uurwerk nog tikt,
is alles nog open, zit er alles nog in.

Wees niet treurig mijn liefste,
omdat net als het zand,
ons leven steeds wegglijdt uit onze hand.

Wees niet treurig mijn liefste,
alleen omdat er van ons
geen spoor over zal blijven;
we rennen tegen de klok.
We jagen onszelf op
op zoek naar ons dagelijks brood
als ratten in een labyrint.
Zolang we nog dansen kunnen
en echte tranen huilen kunnen
is nog alles open, zit er alles nog in.

Wees niet treurig mijn liefste,
alleen omdat deze dag
weer eens veel meer beloofde
dan hij uiteindelijk gaf.

Wees niet treurig mijn liefste,
alleen omdat er van ons
geen spoor over zal blijven.
Kom we slachten de klok ...

2. De Vliegende Hollander

auteur: Gerhard Gundermann
oorspronkelijke titel: Schwarze Galeere

Nog ligt de pijl in de hand,
strak gespannen de boog.
Nog heeft Robin de sheriff
niet in het oog.

Nog valt loodzware hagel
op het dorstige land.

Nog gaan roestige spijkers
dwars door Christus' hand.

Nog vliegt dat zwarte vervloekte schip
over de zeeën en door de tijd
en ontkomt niet aan de eenzaamheid.

Nog slaan de golven tegen het strand,
wordt een deserteur
tegen de muur geramd.

De mannen willen sterven
maar krijgen geen vrij.

Het nageslacht ziet het niet zitten,
heeft het weer eens verbruid.

De zwarte bendes maken
overal de dienst nog uit.

En de Vliegende Hollander
die hel en hemel tart.

Wie steekt hem eindelijk een sikkel
in zijn koude hart?

Nog vliegt dat zwarte, vervloekte schip ...

3. Sterven voor een idee

auteur: Georges Brassens

vertaling: Gerard Wijnen

oorspronkelijke titel: Mourir pour des idées

Sterven voor een idee, 't idee op zich is prachtig.
Ik lei zowat 't loodje, omdat ik dat zo niet zag.
Want zij met een idee - de meute is eendrachtig -,
Ze gingen me te lijf en ik moest overstag.
Ze hebben me overtuigd, dus wendde ik de steven
Liep hun dwalingen voorbij en sloot me bij hen aan.
Wel met wat reserve, die toch altijd blijft bestaan:
'k Wil sterven voor een idee, okee, maar wacht
even! Okee, maar wacht even!

't Is waar: gezwinde spoed is schromelijk
overdreven;
Op je dooie akkertje poets je het best de plaat.
Want overijld laat je misschien pardoes het leven
Voor een idee dat morgenvroeg niet meer bestaat.
En eenmaal zo je ziel aan God teruggegeven,
Is 't wel een bittere pil, zit je mooi in de puree,
Als je dan ontdekt dat je fout zat met 't idee.
Wel sterven voor een idee, okee, maar wacht even!
Okee, maar wacht even!

De farizeeërs die het martelaarschap preken,
Verbeuz'len 't meest van al hier ondermaans hun
tijd.
Sterven voor een idee, dat is allang gebleken,
Da's hun reden van bestaan, nooit willen ze die
kwijt.
In bijna elke partij zie je 'r die overleven,
Oud en der dagen zat, zowat Methusalem.
Heel stiekem volgen zij een innerlijke stem:
'Wel sterven voor een idee, okee, maar wacht
even! Okee, maar wacht even!

't Zijn de ideeën die het grote offer vragen
En elke sekte heeft zijn eigen lijdenskelk.
Terecht hoor je dan ook een nieuwe stakker
klagen:
'Sterven voor een idee, mij best, maar 'k weet niet
welk?'
En krijgt hij ze in zicht, banieren hoog geheven,
Zijn ze voor hem gelijk, niet één verschil, niet één.
Bedachtzaam, aarz'lend draait om de tombe heen:
'k wil sterven voor een idee, okee, maar wacht
even! Okee, maar wacht even!

Kon nu een enkel bloedbad de zaak maar zo
bezielen,
Dat bakens zijn verzet voor 't keren van het tij!
Na al 't gehakketak, waar zoveel koppen vielen,
Komt de hemel hier op aard' nog echt niet
dichterbij.
Maar 't aardse paradijs is ten dode opgeschreven;
De goden houden dorst, nooit zijn ze 't eens zat.
En 't is de dood, de dood, die 't werk steeds weer
hervat ...
Wel sterven voor een idee, okee, maar wacht even!
Okee, maar wacht even!

O, jullie huichelaars, o, jullie hypocrieten,
Allee, sterf toch het eerst, voor mijn part ga je
voor.
Maar alsjeblijft - dedju! - laat anderen nog
genieten;
Dit leven is beslist hun enige comfort.
Want Magere Hein is immers vaardig en bedreven,
Dus helpen hoef je 'm niet; zijn zeis bepaalt ons lot.
Nooit meer een danse macabre rondom het
schavot.
Wel sterven voor een idee, okee, maar wacht even!
Okee, maar wacht even!

4. Kleine Johan

auteur: Jacques Brel

oorspronkelijke titel: Le Grand Jacques

Het is te simpel in de biechtstoel te treden
gemeen en zondig zodat zelfs de Curé,
in 't grijze gedempte licht voor onze gebeden
z'n ogen sluit bij het „absolvo te“.

Wees toch stil, kleine Johan
wat weet je dan van God,
koralen, een icoon, ...

niets van 't begin en niets van het slot

Het is te simpel als aan 't eind van de oorlog
“dit was de laatste” de burger luid brult
terwijl hij niet snapt dat na dat bedrog
een volgende oorlog de kerkhoven vult.

Wees toch stil, kleine Johan,
laat ze huilen, laat ze grienen
laat ze vreugdetranen plengen,
als soldaat heb je nooit hoeven dienen.

Het is te simpel als de liefde gaat slijten,
als ze kapot gaat, ver voor haar tijd
uit bangigheid net als de anderen te pleiten:
de volgende liefde duurt een eeuwigheid.

Wees toch stil kleine Johan
ook de liefde ken je niet,
zachte ogen, wilde haren
Dat blijft onbekend gebied

Dus weet heel goed kleine Johan,
realiseer je dat telkens weer:

Het is te simpel,
het is te simpel
om net te doen alsof.

5. Mens, durf te leven

auteur: Dirk Witte

Je leeft maar heel kort maar een enkele keer.
En als je straks anders wilt kun je niet meer.
Mens, durf te leven.

Vraag niet elke dag, van je korte bestaan.
Hoe hebben m'n pa en m'n grootpa gedaan?
Hoe doet er m'n neef of hoe doet er m'n vriend?
En wie weet, hoe of dat nou m'n buurman weer
vindt?

En wat heeft 'Het fatsoen' voorgeschreven?
Mens, durf te leven!

De mensen bepalen de kleur van je das,
De vorm van je hoed, en de snit van je jas
En - van je leven.

Ze wijzen de paadjes waar langs je mag gaan.
En ze roepen o foei als je even blijft staan.
Ze kiezen je toekomst, ze kiezen je werk.
Ze zoeken een kroeg voor je uit en een kerk.
En wat j' aan de armen moet geven
Mens, is dat leven?

De mensen ze schrijven je leefregels voor.
Ze geven je raad en ze roepen in koor:
Zo, moet je leven.
Met die mag je omgaan, maar die is te min.
met die moet je trouwen - als heb je geen zin.
En daar moet je wonen dat eist je fatsoen.
En je wordt genegeerd als je 't anders zou doen.
Alsof je iets ergs had misdreven.
Mens is dat leven?

Het leven is heerlijk, het leven is mooi.
Maar - vlieg uit in de lucht en kruip niet in een
kooi.
Mens, durf te leven.
Je kop in de hoogte, je neus in de wind.
En lap aan je laars hoe een ander het vindt.
Houd een hart vol van warmte en van liefde in je
borst.
Maar wees op je vierkante meter een Vorst!
Wat je zoekt kan geen ander je geven.
Mens, durf te leven.

6. Schepen liggen aan wal

auteur: Vladimir Vysotski

oorspronkelijke titel: Корабли (Schepen)

Schepen liggen aan wal,
varen uit naar de zee.
Maar altijd keren ze terug,
hoe heftig de stormen ook waren.
Hooguit ben ik een half jaar
net als zij weg bij jou
en net als zij kom ik terug
om dan weer uit te varen.

Ze komen allen weer terug,
alleen de vrienden die niet,
niet de allertrouwste
en meest geliefde vrouwen.
Allemaal komen ze weer terug
maar de belangrijkste niet.
Ik zal dus nooit meer het lot
en mijzelf nog minder vertrouwen.

Sterf in hemelsnaam uit!
– ook al verwacht ik het niet –
ach, die moordende trend:
gescheiden – uit elkaar.
Maar ik kom weer terug
naar m'n vrienden, in een droom.
Lang zal het niet meer duren, zing ik,
hoogstens nog een half jaar.

7. Anna Paulowna

auteur: Johan Meijer

Anna Paulowna
in 't Hollandse land,
Russische prinses
in de polder gestrand.

Wind van de zee
woei over mijn wieg,
'k hou zo van jou
moedertje lief.

Rodina, Heimat
of gewoon thuis,
in de lente groene berken,
in sneeuwstorm 't gebruis.

Het verlangen naar jou
was in mij geplant,
mijn hoofd in jouw schoot
in die polder bij 't strand.

8. In 't land van rood-wit-blauw

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: In meines Vaters Land

Te veel van die gasten hebben 't vaak over fatsoen.
Hier, in 't land van rood-wit-blauw.
Veel te veel van al de lieden vergeten dan wel om het te doen.
Hier, in 't land van rood-wit-blauw.
Teveel waarvan ik hield, ging lang geleden al teloor
Teveel van wat ooit glans had is nu vies en muf en goor.

Ben ik een man die oogst
of een die zaait,
een man die geeft
of een die graait.
Wie heeft de regenboog
verkocht voor 'n appel en een ei,
wie is het toch die mij bedroog
maar naar zijn pijpen dansen laat ie mij.

Te veel van al die mannen denken alleen maar aan de poen.
Hier, in 't land van rood-wit-blauw.
En al te veel van die vrouwen willen het alleen maar daarvoor doen.
Hier, in 't land van rood-wit-blauw.
Ik laat jullie aanklooien
maar heb het laatste woord.
Ik kan er nog om lachen.
Dit is nog steeds het mooiste oord.

Ben ik een man die oogst
...
Ben ik een man die oogst
of een die zaait,
een man die geeft
of een die graait.

Wie heeft er van dit land
zo'n duf provincienest gemaakt?
Doe je ogen maar eens open, want
de keizer loopt toch naakt?

9. Loslopen

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Leine los

Alle bomen die ik wilde planten zijn al geplant.
Alle vluchten die ik wilde nemen zijn al geland.
Van alle liederen die 'k zingen wilde zong Brel al 't refrein.
Ik ben maar een arme hond, maar wie
liet me destijds van de lijn.

Alle vrouwen die ik wilde hebben heb ik gemist.
Alle mannen die ik wilde haten zijn al gekist.
Alle kinderen die 'k krijgen wilde zijn niet meer klein.
Ik ben maar een arme hond maar waarom
lieten ze me van de lijn?

Iedereen weet waar 't op uitdraait maar niemand weet waarom.
Iedereen weet hoe het afloopt.
Iedereen weet waar het heengaat maar niemand weet waarom.
Iedereen weet hoe het eindigt.

Elke keizer die ik wilde dienen verloor zijn land.
Ieder schip waarop ik wilde zingen is al gestrand.
Ieder zwaard dat ik trekken wilde deed niemand pijn.
Ik ben maar een arme hond, maar ik vraag me af:
loop ik echt niet aan de lijn?

10. Vechten als mannen

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Kämpfen wie Männer

Als er 's nachts een weerwolf huilt, wil je dan ruilen met een lam?
Als de mierenlegers marcheren, de luizenjagers deserteren,
en als de zombies brullen in koor - gaan alle juten ervan door.
't is maar goed dat werkelijk niemand weet hoe de man achter de schermen heet.

Mijn zoon, hou 's op met die grijns, stap van die vechthond af,
laten we vechten als mannen.
Jij en ik, met z'n tweeën op het schaakbord, de winnaar schenkt de chocolademelk in.

Onder een krijgshaftig beschilderd gezicht komt je ware aard niet aan het licht.
Ach, was het leven toch 'ns één keer zo als James Bond op video.
't is maar goed dat werkelijk niemand weet hoe de man achter de schermen heet.
Mijn zoon ...

Mijn vader wordt oud en dik, hij zat hoog te paard
maar is er allang vanaf geworpen.
Ik heb voor hem nu wel wat meer begrip maar echte vrienden zijn we
toch nooit meer geworden.
Mijn zoon ....

11 Nachtvlicht

auteur: Jos Koning

12. Mijn Soesterweg

auteur: Johan Meijer

bewerking: Diète Oudesluijs

Mijn wieg die stond hier niet. Ik ben hier niet geboren
en toen ik hier pas woonde voelde ik me toch verloren.
Onbekend maakt onbemind. Ik moest eerst aan jou wennen
maar nu hoor je toch bij mij, dat kan ik niet ontkennen.

Mijn Soesterweg, mijn Soesterweg,
mijn lange Soesterweg
waar je al heel vroeg de vogels hoort.
Een eindeloze rij van bomen,
bewakers van mijn stoutste dromen.
Hier ben ik thuis, in Amersfoort.

's Morgens vroeg en 's avonds laat, bij weer en wind, bij zonneshijn
hoor ik piepen, knarsen, remmen, geluiden van de trein.
Die roept naar mij: Kom mee, stap in, mijn hart komt nooit tot rust.
Dat beeld van jou wordt, al ben ik soms ver weg, nooit helemaal uitgewist

Mijn Soesterweg, mijn Soesterweg,
mijn lange Soesterweg.
Vroeger liep-ie tot aan de Utrechtse Poort.
Een eindeloze rij van bomen,
bewakers van mijn verre dromen.
Hier ben ik thuis, in Amersfoort.

Op een gebouw bij een begraafplaats lees ik een spreuk met Joodse letters.
En zondags galmen klokken voor gelovigen en voor ketteren.
Wat verderop werd ook gebeden, in een woonhuis, een moskee
Als God het zo bedoeld heeft heb ik daar vrede mee.

Mijn Soesterweg, mijn Soesterweg,
mijn lange Soesterweg
waar je de klokken luiden hoort.
Een eindeloze rij van bomen,
bewakers van mijn diepste dromen.
Hier ben ik thuis, in Amersfoort.
Mijn Soesterweg, mijn Soesterweg
mijn lange, lange Soesterweg.
Geloof me op m'n woord.
Een eindeloze rij van bomen,
bewakers van al mijn dromen.
Hier ben ik thuis, in Amersfoort.

13. Vliegende Vis

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Fliegender Fisch

Het water lijkt van boven net een spiegel,
je staart erin en je herkent me niet.

Ik kom voor drie seconden
boven water naar je toe;
maar bij je blijven kan ik niet.

Houd me niet vast,
ik ben een vliegende vis.

Duik ik voor je op,
trek me dan niet naar je toe.

Doe me geen pijn
en ook de zoute zee niet.

Houd me niet vast,
ik ben een vliegende vis.

Hoe moet ik leven in de dunne lucht
die nodig is voor jullie koopmanszucht?
Er luistert niemand als er iemand roept om hulp,
dat hoor je hier beneden mijlen ver.

Hoe moet ik leven in het witte licht?
Mijn zilveren huid verdroogt dan veel te gauw.
Hier in de schaduwen daar licht ik op.
Er is geen zwart of wit, alleen maar blauw.
Houd me niet vast ...

Hoe moet ik leven op het vlakke land?
Naar links naar rechts, dan weer naar voren en terug.
De druk in 't diepe water,
de sprong omhoog over de rand,
zijn plus- en minpool van 't geluk.
Het water lijkt van boven net een spiegel,
je staart erin en je herkent me niet.
Ik kom voor drie seconden
boven water naar je toe;
maar bij je blijven kan ik niet.

14. Ooit

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Soll sein

De winter moet weer eens echt heel erg koud zijn,
op het dak ligt sneeuw, maar die is wit als krijt
en om mijn huis moet weer
een bomenbos gaan groeien,
de kachel brandt en binnen
heerst er weer gezelligheid.

Ik wou dat mijn tapijt weer eens ging vliegen,
dat mijn toverpaard in draf verscheen.
De flessengeesten krijgen mij niet meer te pakken,
ik heb weer vrienden om me heen.

De bomen moeten weer mijn broeders worden,
onze wonden laten we rustig helen.
In de takken moeten ook weer vogels wonen
die samen met mij donkerrode kersen delen.
Met de dieren wil ik graag weer eens gaan praten
en hoe het gras groeit wil ik heel graag horen.
Ik wil weten wat er fluistert in zwoele zomernachten,
mijn verlangen daarnaar heb ik immers nooit verloren.

Vraag me niet wanneer,
vraag me niet hoe,
't is toch maar een lied,
maar zonder lied
kom je daar nooit aan toe.
- kom ik daar nooit aan toe.

De regen moet weer es een boog gaan vormen,
een bonte arm tussen wit en zwart
en rood moet daarin niet meer overheersen,
blauw, groen en geel, elke kleur apart.
De paddenstoel moet weer in de atoombom kruipen
en die bom weer in de vliegtuigshoot.
Het gat in de hemel moet dan ook weer sluiten
en de gaten in de aarde, ja die ook.

Vraag me niet wanneer,
vraag me niet hoe,
't is toch maar een lied,
maar zonder lied
kom ik daar nooit aan toe.
- komen we er nooit aan toe.

15. Treurig lied van het anders altijd lachende vliegtuig

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Trauriges Lied vom sonst immer lachenden Flugzeug

Waar moet ik landen als mijn tank leeg raakt,
is er een landingsbaan voor me vrij?
Als de hoogtemeter zijn allerlaatste meters maakt
wie hoort dan nog die laatste schreeuw van mij?

Bij nacht en ontij slibden de frequenties dicht,
al zagen heel wat torens me op hun radar.
Beneden blonk telkens weer een of ander licht,
in mijn oortjes klonken stemmen door elkaar.

Maar 's morgens vloog ik toch weer richting regenboog;
mijn boordradio gaf het plotseling op.
Ik duikelde maar vond de weg weer naar omhoog
en draai rondjes rond de aarde tot ik stop.

Waar moet ik landen als mijn tank leeg raakt ....

16. Mannen en vrouwen

Duitse tekst: Gerhard Gundermann

Duitse titel: Männer und Frauen

Poolse originele tekst: Marek Grechuta, compositie: Jan Kanty Pawluśkiewicz

oorspronkelijke titel: Dni, których nie znamy

Word ik zo'n soort man, zo'n gladde teflon Jan
doet ieder een plezier, vertrekt daarbij zelf geen spier.
Wordt jij zo'n soort vrouw, van 't werken moe en grauw,
die zich nooit ontziet, veel plezier heeft ze daarbij niet.

Van elke dag wil ik iets hebben dat mijn dag kan maken,
succes of ontroering, iets geks of een dreun op m'n kaken.

Word ik zo'n soort man die van niemand houden kan,
groot en trots en vrij, niets of niemand staat hem bij.
Wordt jij zo'n soort vrouw, fleurig maar toch flauw -
elke week doet ze d'r plicht, waarbij ze nou nooit 's boven ligt.

Zie je de lantaarn - 's avonds dichtbij huis.
Daar komen al sinds jaren, man en vrouw weer thuis,
likken hun wonden bij 't knappend vuur, hijgend na de jacht,
pakken nog een uurtje van de korte nacht.
Een grote gouden ring steekt ze in haar oor,
z'n oude platen brengt hij ten gehoor.
Ze blijven op de been. beluisteren ze één voor één,
dansen om hun lieve leven hun namen in 't steen.

17. Gras

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Gras

Toen we eindelijk groot genoeg waren hebben we onze hielen gelicht.
De deur van onze kinderkamer viel achter ons dicht.
Vader gaf ons z'n oude jas en idealen mee op weg.
Moeder gaf ons al haar tranen en maakte boterhammen voor onderweg.

Altijd weer groeit het gras, wild en hoog en groen
tot de zeis dan zonder haat onverschillig zijn werk gaat doen.
Altijd weer groeit het gras en kramt alle wonden weer dicht.
Zoals 't bij jou en mij steeds was, soms heel hevig, soms heel licht.

Toen we eindelijk oud genoeg waren propten we ze in de kast.
Onze al te vaak gelapte vleugels waren God niet meer tot last.
De stad sluit 's nachts de luiken boven onze hoofden af;
maar wie z'n nek al te ver uitsteekt vindt geen rust meer tot in zijn graf.

18. Nachtvlucht

auteur: Jos Koning

19. De toekomst

auteur: Gerhard Gundermann

oorspronkelijke titel: Die Zukunft

De (Mijn) toekomst is een afgeschoten kogel
waar mijn naam op staat, hij zal me raken dus. (Hij raakt mij altijd dus)
En mijn zaak is hoe ik hem opvang,
met m'n kop, met m'n kont, met m'n hand of met m'n wang.
Raakt ie me als een torpedo of zal ie smaken als een kus.

De toekomst, een nog onontgonnen land,
snelle hazen, wilde wolven in 't groene woud.
En mijn zaak is wie ik straks ga jagen,
hoor ik bij de wolven of hoor ik bij de hazen.
Sterf ik met de een of word ik met de ander oud.

De toekomst is een afgegeven pakje,
het tikt zachtjes en het ligt nog in de gang.
En of ik het laat liggen of ga open maken,
of er dynamiet in ziet of heel waardevolle zaken.
Het is de hoofdprijs, die is van mij. Ik ben niet bang.

De toekomst is die kleine, bleke vrouw,
die in traag tempo mijn vertrek verlaat.
En mijn zaak is of ik haar maar laat begaan,
haar beetpak, wegduw, omvergooi of niet wil zien staan.
Maar ze zal gaan zoals de wind me uit de zeilen gaat.